

Иако су неки стручњаци давали савете како се одлучити за трећу вакцину, међу људима и даље постоји недоумица која комбинација би дала најбољи крајњи резултат.

Пре око месец дана у Србији је званично започета вакцинација трећом такозваном "бустер" дозом, чији је циљ да појача имуни систем људи и заустави нагли раст заражавања Делта сојем.

Доктор Миланко Шеклер, вирусолог и микробиолог Ветеринарског института у Краљеву, детаљно је објаснио за домаће медије зашто је заговорник мешања вакцина, и како

различите дозе делују на имуни систем.

"Доста људи ми је слало резултате антитела након што су примили трећу дозу исте вакцине, а такође и различите вакцине у односу на претходне две. Они су титар антитела измерили пре а затим и након вакцинисања, и послали су ми добронамерно да то имам, да могу да сагледам и да буде корисно. Морам признати да сам био пријатно изненађен колико су се на овом примеру људи заправо показали коректни, да имају вољу да помогну у целој овој ситуацији", рекао је др Шеклер.

Изјава "не треба трећа доза јер многи нису примили ни прву" нема основа. То уопште не значи да је трећа доза опасна, нестручна и непрофесионална и бескорисна већ значи да неке земље немају вакцине. У том случају СЗО треба да нађе начина да тим земљама обезбеди цепива а не да говоре неистине да је трећа доза опасна

Он напомиње да је на основу тих резултата чињеница да се мешањем вакцина добија много бољи резултат.

"Резултати у које сам имао увид показали су да се врло леп ниво заштита добија, у огромном броју случајева у тим комбинацијама различитих вакцина. Тако да се по томе испоставило да су нивои заштите већи него после примљене исте вакцине као у претходне две дозе", каже др Шеклер.

Шеклер сматра да није грешка ни када се као трећа доза изабере иста вакцина као у претходне две.

"Свако повећање нивоа заштите вакцинацијом, а не заражавањем, јесте најбезбеднији начин да подигнете ниво своје заштите толико да будете много безбеднији, да се не инфицирате, а ако се и инфицирате да то прође много блажим током", каже др Шеклер.

Др Шеклер у наставку каже да је умногоме сада пракса показала да су комбинације

вакцина "здраве".

"Чињеница је да је ефикасност два Фајзера у практичним условима 39 одсто, што значи да ће од 100 људи 61 да се инфицира, наравно са много блажом клиничком сликом. То уопште не значи да је Фајзер лоша вакцина, али две исте дозе појачаће само иста антитела", објаснио је он.

Доктор Шеклер се осврнуо и на изјаве током увођења треће дозе и истиче да је било "играња" око тога да је штетна јер неки нису примили ни прву.

"Изјава "не треба трећа доза јер многи нису примили ни прву" нема основа. То уопште не значи да је трећа доза опасна, нестручна и непрофесионална и бескорисна већ значи да неке земље немају вакцине. У том случају СЗО треба да нађе начина да тим земљама обезбеди цепива а не да говоре неистине да је трећа доза опасна", објашњава Доктор Шеклер.

"Трећа је доза исто као када имате фудбалски тим на терену"

Како заправо раде вакцине у организму др Шеклер нам је објаснио на веома јасном сликовитом примеру.

"Примена треће дозе је исто као када имате фудбалски тим на терену. Уколико свом тиму дајете три исте вакцине, ви му јачате увек исту стратегију, тако да на пример са три исте дозе ви му јачате увек лево крило, док са различитим дозама, ви му јачате и десно крило и центар и у ствари јачате цео тим. Проста је ствар, не може један фудбалски тим све утакмице да добија увек на истом стратегијом, мора да има много већу разноврсност да би резултати били добри, тако и овде", каже др Шеклер.

Фајзер појачава С протеин, и са три дозе он појачава само ту једну врсту антитела. Док са друге стране Спутњик има три врсте антитела на С протеин и онда је он ефикаснији и његова ефикасност је 83 посто, дакле скоро дупло него код Фајзера

Он истиче да се истим вакцином заправо јача само једна врста антитела.

"Ви ако користите исту вакцину, ви стално јачате исту ствар, јачате до бесвести једну врсту антитела. На пример Фајзер појачава С протеин, и са три дозе он појачава само ту једну врсту антитела. Док са друге стране "Спутњик" има три врсте антитела на С протеин и онда је он ефикаснији и његова ефикасност је 83 посто, дакле скоро дупло него код Фајзера. Кинеска прави неколико врста антитела. Она прави С протеин и на Н протеин и на остале делове вируса зато што је комплетна вирусна чета", објашњава др Шеклер и додаје да то чини многостранију и сложенију одбрану што вирус више изненађује, па га је тако лакше победити.

"Ако имате кључ и неко је променио браву, не вреди вам ништа да вам неко донесе и хиљаду и десет хиљада истих кључева када они не могу отворити та врата. Али ако вам неко донесе десет различитих кључева шанса за окључавање браве је много већа", закључује др Шеклер.

Како каже то је разлика када је у питању мешање вакцина.

"Трећа доза треба да буде различита од прве две"

"Зато је моје мишљење да трећа доза треба да буде различита од прве две", објашњава Шеклер.

Што се тиче најбоље комбинације вакцине, др Шеклер каже да не генерализује јер овде утиче много фактора.

- Нема униформног правила. Не може се једна вакцина прогласити као "најбоља" за трећу дозу зато што нису сви примили исте прву и другу. Дакле, у зависности од тога које сте две примиле прве, да ли сте боловали или не, колико сте стари, да ли сте имали хроничне болести, су све ствари које бар код мене имају утицај коју вакцину за трећу

дозу и да примиш - објашњава др Шеклер.

Фајзер се показао добро на почетку код првих сојева, али да је сада много мање отпоран на Делта сој. Због тога се сада дешава све ово у Израелу

Он напомиње да је најбољи пут заштита заправо извлачење максимума из различитих вакцина.

"Кад год може да се извуче максимум из различитих вакцина - то је пут", наглашава вирусолог.

Вирусолог и микробиолог Ветеринарског института у Краљеву каже да је трагедија што су неке земље из разних разлога лишене неких вакцина, јер чињенице показују да различите вакцине пружају различит ћелијски имунитет.

"Западни стручњаци ће рећи да Спутник изазива највећи ћелијски имунитет. Астра Зенека такође развија велики ниво ћелијског имунитета који је врло битан. Фајзер га ствара такође али у мањој мери од претходне две вакцине. Кинеска вакцина ствара али такође много мање него ове две а на неки пристојан ниво диже тек трећа доза али то није то то, ако узмемо у обзир Спутник који диже веома брзо и има улогу приликом чишћења организма и отпорнији је на мутације и боље делује на било коју врсту вируса", каже др Шеклер.

Он нам наглашава да се Фајзер показао добро на почетку код првих сојева, али да је сада много мање отпоран на Делта сој. Како каже због тога се сада дешава све ово у Израелу.

(Б92)